

İNSANLAR-YERLER-ÇEVRELER

NÜFUSUN DAĞILIŞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER:

A) Doğal Faktörler

- İklim
- Yeryüzü şekilleri
- Bitki örtüsü
- Su kaynakları
- Yer altı kaynakları

B) Beşeri Faktörler

- Sanayi
- Tarım
- Ticaret
- Turizm
- Ulaşım
- Madencilik
- Eğitim
- Sağlık

Fonksiyonuna Göre Kentler:

- Tarım → Konya, Edirne
- Sanayi → İstanbul, Kocaeli, Bursa,
- İdari kent → Ankara
- Ticaret → İstanbul, İzmir
- Maden → Batman, Zonguldak
- Turizm → Antalya

- Bir ülkede kalkınma planının yapılması ve uygulanabilmesi için nüfusun özelliklerinin bilinmesi gerekir.
- İlk nüfus sayımı 1927 yılında yapıldı. (13.648.270)
- Nüfus sayımlarını (TÜİK) "Türkiye İstatistik Kurumu" yapar.

Nüfus Sayımı ile:

- Nüfusun yaş grupları
- Cinsiyetlere göre dağılımı
- Çalışan nüfusun sektörlere dağılımı
- Nüfusun eğitim durumu
- Kır ve kent nüfus oranları belirlenir.

Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı:

- 0-15 yaş → Çocuk
- 15-65 yaş → Olgun
- 65+ yaş → Yaşlı

$$\text{Aritmetik Nüfus Yoğunluğu} = \frac{\text{Toplam Nüfus}}{\text{Yüz Ölçümü}}$$

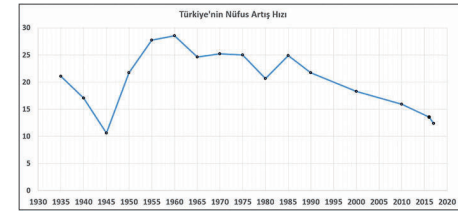
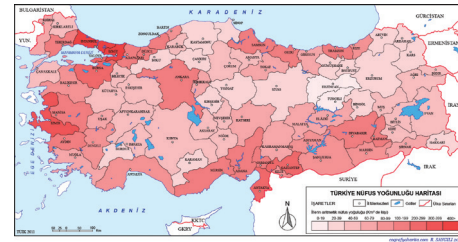
$$\text{Fizyolojik Nüfus Yoğunluğu} = \frac{\text{Toplam Nüfus}}{\text{Tarım Alanı}}$$

Türkiye'de nüfus sürekli artarken artış hızı azalmıştır. Bunun nedeni:

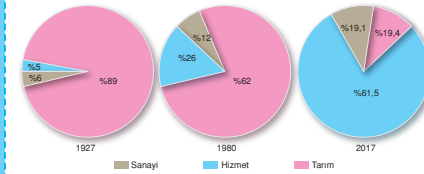
- Kentleşmenin artması
- Kadınların iş yaşamına girmesi
- Doğum oranlarının azalması
- Eğitim seviyesinin yükselmesi

Nüfus: Sınırları belirli bir alanda belli bir zamanda yaşayan insan sayısıdır.

Nüfus Yoğunluğu - 1 km² düşen insan sayısıdır.

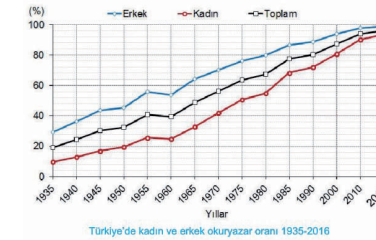

Yıllara Göre Türkiye'de Nüfusun İş Kollarına Göre Dağılımı

- Gelişmiş ülkelerde hizmet ve sanayi sektörlerinde çalışan insan sayısı fazla, tarım sektöründe çalışan insan sayısı azdır.
- Az gelişmiş ülkelerde ise tarım sektöründe çalışan insan sayısı daha fazladır. Sanayi ve hizmet sektöründe çalışan insan sayısı azdır.

Türkiye'de Nüfusun Eğitim Durumu

- Ülkemizde erkeklerin okuryazarlık oranı kadınlardan fazladır. Son yıllarda yapılan kampanyalarla ve eğitim sürecinin zorunlu olarak 12 yıla çıkarılması ile kadınlardaki okuryazar oranını artırmıştır.

Nüfus Artışının Olumlu Etkileri

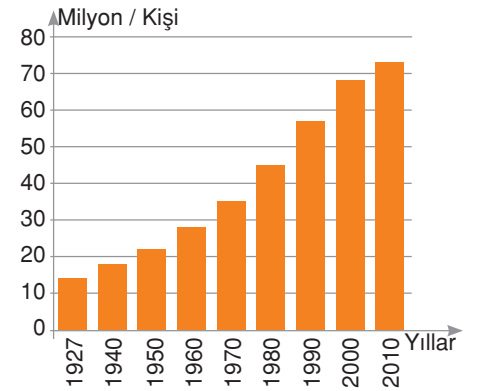
- Ekonomide mal ve hizmetlerde talep artar.
- İş gücü artar, maliyetler düşer.

Nüfus Artışının Olumsuz Etkileri:

- Eğitim, sağlık, ulaşım alanlarında sorunlar yaşanır.
- İşsizlik artar.
- Çevre sorunlarına neden olur.

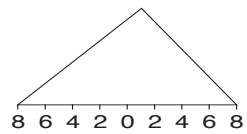
Nüfus Artış Hızını Etkileyen Faktörler:

- Sağlık ve beslenme koşulları
- Yaşam standartlarının yükselmesi
- Savaşlar ve doğal afetler
- Eğitim seviyesinin yükselmesi
- Dış güçler

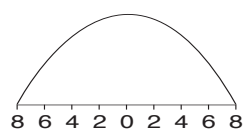

- Bir yerde ölüm oranı az, doğum oranı fazlaysa nüfus artar.
- Geri kalmış ülkelerde ve kırsal kesimde doğum oranı fazladır.
- Şehirlerde doğum oranı azdır.
- 1935-1945 → 2. Dünya Savaşı'ndan dolayı erkeklerin askere alınmasıyla nüfus artış hızı düşüktür.
- 1950 - 1960 → Ülkedeki yatırımlar nüfus artış hızını artırmıştır.
- 1960 - 1975 → Yurt dışına işçi göçü nedeniyle nüfus artış hızında azalmalar olmuştur.
- 1975 - 1980 → Ülke içi sosyal ve ekonomik sorunlar artış hızını azaltmıştır.
- 1980 - 1990 → Sağlık hizmetlerinin artması nedeniyle artış hızı fazladır.
- 1990 sonrası → Nüfus ve aile planlaması ve halkın kültür seviyesinin artması nedeniyle nüfus artış hızı azalmıştır.

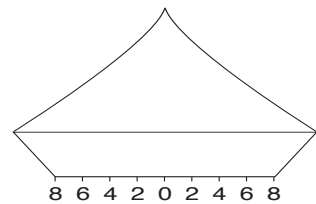
Nüfus Pramidleri

- Doğum oranı fazla
- Ortalama yaşam süresi kısa
- Genç nüfus oranı fazla

- Doğum oranı düşük
- Ortalama yaşam süresi uzun
- Yaşlı nüfus oranı fazla

- Doğum ve ölüm oranları azalmakta
- Yaşlı nüfus artmakta
- Doğum oranları azaldığı için taban daralmaktadır.

